

A Fáklyatartók Társasága irodalmi ünnepe Szegeden.

(Saját tudósítónktól.) Pünkösdi első napján fényes és nagyszabású irodalmi ünnepségnek lesz élvezője a szegedi közönség. Ez az irodalmi ünnep, amelyet a Kisfaludy- és Petőfi-Társaság számos tagjának részvételével, a Dugonics-Társasággal kapcsolatban rendeződik, nemcsak méreteiben lesz elsőrendű, hanem értékes tartalmában is. A magyar irodalom országosnevelői, az Akadémia, a Kisfaludy- és Petőfi-Társaság kiválóságai lesznek szereplői a vasárnap délelőtti irodalmi ünnepnek, amelynek jelentőségét bizonyára megérzi a szegedi közönség. Ez az ünnep nemcsak irodalmi tekintetben lesz fontos is és országra szóló, de a magyarság szempontjából és ezért is kívánatos, hogy a közönség minél tömegesebben vegyen részt benne. Az ünnepség féltizenegy órakor kezdődik és műsora a következő:

1. Dr. Szalay József, a Dugonics-Társaság elnöke üdvözli a vendégeket.

2. *Bekéskötés*, tartja dr. Pekár Gyula, a Petőfi-Társaság elnöke, az Akadémia és a Kisfaludy-Társaság tagja.

3. *A fáklyatartók éleje és munkája*, ismereti dr. Vojnovich Géza helyett dr. Császár Elemér, az Akadémia, a Kisfaludy- és a Petőfi-Társaság tagja.

4. *Halditanc*, költemény, írta és felolvassa Kozma Andor, az Akadémia, a Kisfaludy- és a Petőfi-Társaság tagja.

5. *A bús idegen*, elbeszélés, írta és felolvassa Pekár Gyula.

Öt perc szünet.

6. *Két óreg kisasszony meg egy zenélő óra*, költemény, írta és előadja Szávay Gyula, a Kisfaludy-, a Petőfi- és a Dugonics-Társaság tagja.

7. *A magyar föld legendája*, szabad előadás, tartja dr. Tonelli Sándor, a Dugonics-Társaság tagja.

8. *Magyarok imája*, költemény, írta és előadja Móra Ferenc, a Petőfi- és a Dugonics-Társaság tagja.

9. *Mohács*, írta és felolvassa Angyal Dávid, az Akadémia és a Kisfaludy-Társaság tagja.

10. *Költemények*, elmondja Jászai Mari, a Petőfi-Társaság és a Nemzeti Színház tagja.

Az irodalmi ünnep befejezése gyanánt, este, nyolc órai kezdettel *diszeloádás* lesz a színházban, a Nemzeti Színház művészeinek közreműködésével és a szegedi színtársulat tagjainak szereplésével. A diszeloádás műsora a következő:

1. Prolog: *Az Alföld magyarjai*, írta Jakab Ödön, a Kisfaludy- és Petőfi-Társaság tagja, előadja Almásy Endre, a színház igazgatója.

2. *A magyar*, drámai költemény egy felvonásban, írta Pekár Gyula. Előadják Jászai Mari, Páulay Erzsébet, Bajor Gizi, Pethes Imre, a Nemzeti Színház tagjai, rendező Ivánfi Jenő.

3. *Szeged*, költemény, írta Sas Ede, a Petőfi-, a Dugonics-Társaság tagja, a Szigligeti-Társaság elnöke, előadja Étsy Emilia, a színház művésznője.

4. *János vitéz*, dalos játék első felvonása, előadják a színház tagjai.

5. *Az árva korona*, jelenet, írta Herczeg Ferenc, az Akadémia, a Kisfaludy-, a Petőfi-Társaság tagja; előadják Cs. Aczél Ilona és Bajor Gizi, a Nemzeti Színház művészei.

A fővárosi írók, akik a vasárnapi irodalmi ünnepélyen, valamint az esti színházi előadásban, mint szerzők szerepelnek, továbbá a Nemzeti Színház kiváló művészei, Pekár Gyula kultuszállamtitkárnak, a Petőfi-Társaság elnökének vezetése mellett szombat délután érkeztek a budapesti vonattal. A beteg dr. Vojnovich Géza helyett Császár Elemér jött Szegedre. A vendégeket a város nevében dr. Somogyi Szilveszter polgármester, a Dugonics-Társaság nevében dr. Szalay József kerületi főkapitány, a Dugonics-Társaság elnöke üdvözölte. Szombat este a Kassán ismerkedés volt. Vasárnap 2 órakor a város díszbédét ad a neves vendégek tiszteletére. Este, a színházi diszeloádás után halvacsora lesz a Bagics-vendéglóban.

Magyarország kormányzója a békéről, a királyságról és a jogrendről.

Budapest, május 22. A hollandiai Nieuwe Bureau tudósítóját fogadta Horthy kormányzó. A levelezőnek arra a kérdésére, vajjon Magyarországon is helyre fog-e állni a tényleges béke, a kormányzó a következőket válaszolta:

— Nem formai békekötésre, hanem igazi kibékülésre van szükség. A háborúból már több mint elég volt. A békeszerződés formai megkötése nem jelent semmit, ha igazi kibékülés nem jön létre, amelynek nyomán megszűnik a merev elzárkózás, ami a javak kölcsönös kicserélését és a termelést megbénítja.

— Hígyje el, ilyen helyzetben csak a kétségbeesés adhatna fegyvert az ország kezébe. A mi lelkiismeretünk nyugodt. Mert a világháború megindításáért való felelősségről talán lehet még vitának helye, le kell szögezmem azonban, hogy a megkötendő békeszerződésért a felelősség a békét diktáló antantot terheli. Biztosíthatom, hogy agresszív katonai akcióra Magyarországon senkitem gondol. De ne feledje el, hogy Magyarország határai teljesen nyitottak. Nem lehet hadseregünket annyira redukálnunk, hogy a belső rend fenntartására se legyen elegendő s határaink sem lehetnek teljesen védtelenek. Megnyugvást csak egyforma elbánás hozhat és ezért a leszerelésnek általánosnak kell lennie.

A magyar trón betöltésére vonatkozólag a kormányzó azt válaszolta, hogy Magyarországon — túlzás nélkül szólva — mindenki monarchista. De a király trónrajuttatásával még várni kell, míg az általános helyzet konszolidálódik.

Voltam a sóhivatalban!

— Mi a szegedi sóhivatal szerepe s mi volt a múltban? —

(Saját tudósítónktól.) Kedves olvasó, ki hivatalból nyájas vagy, mikor valamely ügyesbajos panaszkodra, vagy más kedves gyámoltalanságra elzengeni hallod ezt a szót: „Menjen a sóhivatalba!” ugy-e akkor nem is gondolsz arra, hogy ilyen című lokál a valóságban is létezik? Pedig, hogy tényleg létezik, arra tanu a jelen sorok szerény írója is, aki nem az Élet megfélembizhetetlen gorombaságával szemben appellálni jött ugyan ide, sem más bajos dolgára orvoslást keresni, hanem véletlen sétája közben fedezte föl a Felsőtisza-parton csöndesen meglapuló hajlékot, ahová oly készséggel küldetünk mindannyian hiábavaló panaszaikkal.

Ott terül el ez a pajtaszerű alacsony épület a Pick-szalámigyár koromfedte csucsai mögött, a szőke Tisza folyó és néhány árva vasúti kocsik közvetlen szomszédságában. Az előtte gunnyasztó kopott órházikó, mint a kaszárnyák előtt, jelzi, hogy kincstári épület. Kerek pléh cimere a felírás, „Magyar kir. Sóhivatal”. Bemegyünk. Intenzív sós levegő terjeng az elülő mázsálós csarnokban, mint a tenger színe felett.

Az igazgató fogad, egy kedves, finom ur, az az érzésem van, ha ő hozzá jönnék panással, mind készséggel el is intézné, ha tehetné. Mindenekelőtt siet kijelenteni, hogy nincsen só. Megnyugtatom, nem azért jöttem; mikor megtudta, hogy mi járatban vagyok, mosolyogva említette, hogy ez előtt 10 évvel járt utójjára nála egy kollégám hasonló szándékkal. Ez a kellemetlen visszaemlékezés azonban nem akadályozza abban, hogy néhány érdekes dolgot elmondjon.

— A legtöbb ember nem is tudja voltaképpen, hogy mikor a közkezdelt frázist „menjen a sóhivatalba” kimondja, voltaképpen egy nem is olyan nagyon régi jogszokást idéz föl, amely szerint a sóhivatali tiszték egyben törvénybírók is voltak és apróbb pörös ügyekben önállóan intézkedtek. A szokás már eltűnt, ellenben bizonyosságul fennmarad és még sokáig fenn fog maradni a szállóige, aminek valamikor még ez előtt egy századdal is, komoly értelme volt. Idős emberek még emlékeznek rá, hogy ré-

A nyugati demokráciák kívánságát mérlegelni fogjuk és ezt illetően minden félreértést igyekezünk kiküszöbölni. Erős közigazgatást teremtünk, azonban a szakismeretek hiányát a közgazdaság terén erősen érezzük.

Magyarországon semmiféle kivételes hatalom nincs és teljesen helyredlított a törvényes jogrend uralkodik. A rosszindulatú hírek mind a bécsi sajtóból kerülnek külföldre; ezek a hírek azonban csak számokkal dobálóznak, de az állítólag meggyilkoltak neveit nem tudják kimutatni! Az internálásokkal épp úgy áll a dolog. Sehol oly vértelenül nem zajlottak le forradalmak, mint Magyarországon az ellenforradalom. Németországban a legutóbbi puccsnak több áldozata van, mint a mi forradalmunknak. Ha a népharag kitört, annak inkább a hatóságok túlzott kiméletelessége a kommunistákkal szemben volt az oka. Ide tartozik Somogyi szerkesztő esete is, aki a román megszállás alatt denunciálta a nemzeti hadsereget, izgatott a románok ittmaradása mellett és ezáltal nagyon sok kárt okozott az országnak. Mindezért semmi baja nem lett a hatóságok részéről. A meggyilkolása sajnálatos és elítélendő, de teljesen izolált eset. Irországban naponta történnék hasonló esetek, pedig nem is volt ott kommunizmus. Ezidőszent mindössze 1610 ember van letartóztatásban és internálva. Hogy a hajmáskéri internálttábor mintaszertű rendben van, arról most az angol munkásküldöttek személyesen meggyőződhetnek.

gebben a sótárnok vezetésével havonként kétszer uriszéket firtottak a sótiszték, ahol nem egyszer az adókat állapították meg és vitás pörökben ítélkeztek. Régi könyveink és írásaink is tanuskodnak erről.

— Maga a szegedi sóhivatal egyébként másról is nevezetes. Különös ezt így kimondanom, de így van: a szegedi sóhivatal több mint nyolcszáz éve működik! Még II. Endre királyunk alapította és azóta sohasem szűnt meg funkcionálni! Egyébként maga Szeged városa is, az egykorú krónikák előadása szerint, létezését egyenesen a sóhivatalnak köszöni. Idehozták ugyanis a Tiszán a máramarosi sói a kereskedők, akik közül itt többen kiszálltak a Tisza-Maros szögén és letelepedtek. Apró kunyhók emelkedtek így egyik a másik mellett, melyek a mai Szegednek első alapjai voltak. Varga apátplébános ur ismert monográfiájában megírta mindezeket.

— A sóhivatal mindenkor, de különösen a múltban rendkívül fontos közgazdasági hivatalt teljesített. Találtunk itt régi följegyzéseket, törzskönyveket, naplókat, amelyekből kiderül, hogy az egész termény- és áruforgalmi élet ugyiszólván mind a sóhivatal útján és ellenőrzése alatt bonyolódott le. Egy Mátyás király által 1755-ben kiadott utasításban Dugonics András „Universitátsprofesszor” részére kiutalható 500 ezüst forintról van szó. Ezeket át kellett az Országos Levéltárnak adni. Egy 48-as kimutatásból kiviláglik, hogy Kossuth Lajos a sóhivatal útján utalt ki a szegedi zászlóaljnak 40 ezer forintot és több ízben hasonló összeget. Az értékebb régi irásokat a Somogy-

KORZÓ-MOZI TELEFON: 22-23-24

Hétfőn és kedden május 24-25-26-27-28-29-30

A. NAPIERKÓWSKA a főszerepben

Chiffonette. Egy virágárus-
leány története
4 felvonásban.

Egy kislány és szegény kőrő.

Előadások kezdete hétfőn 5:30 és 8 órakor.
Vasárnap 11:30, 3:30 és 8 órakor.